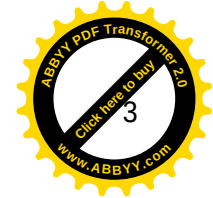
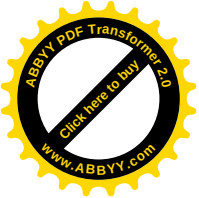

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1	8
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ МЕТОДІВ	8
1.1. Поняття «методики навчання»	8
1.2. Методи, які використовуються для навчання майбутніх учителів технологій.....	12
1.3. Засоби навчання які використовуються для навчання майбутніх учителів технологій.....	20
РОЗДІЛ 2	25
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ДИЗАЙНУ ОДЯГУ ТА АКСЕСУАРІВ ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	25
2.1. Дизайн одягу і аксесуарів як вид творчої діяльності	25
2.2. Професійна компетентність майбутнього учителя технологій із дизайну одягу та аксесуарів.....	28
2.3. Сучасний підхід до вибору методик, що застосовуються при навчанні дизайну одягу та аксесуарів майбутніх учителів технологій	31
РОЗДІЛ 3	36
РОЗРОБКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ З ДИЗАЙНУ ОДЯГУ І АКСЕСУАРІВ ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	36
ВИСНОВКИ	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53
ДОДАТКИ	58

ВСТУП

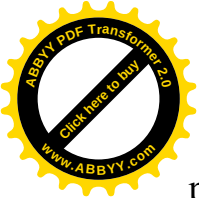
Темою даної роботи є: Методика навчання дизайну одягу і аксесуарів майбутніх вчителів технологій.

Метою роботи є дослідження методів навчання дизайну одягу і аксесуарів майбутніх учителів технологій та дослідження застосування цих методів на практиці у сучасній системі освіти.

Завдання, які необхідно виконати під час виконання роботи:

- 1) розглянути методи навчання як особливу частину дидактичного процесу;
- 2) розглянути методи навчання майбутніх учителів технологій;
- 3) розглянути засоби навчання, які доцільно використовувати для навчання майбутніх учителів технологій;
- 4) розглянути і проаналізувати дизайн одягу і аксесуарів як особливий вид практичної і творчої діяльності людини;
- 5) з'ясувати, якими професійними вміннями, навичками і задатками має володіти компетентний учитель технологій для викладання дизайну одягу і аксесуарів; дослідити, які методи навчання є найбільш перспективними та результативними для навчання дизайну одягу і аксесуарів майбутніх учителів технологій в умовах реалій сучасності;
- 6) розробити план-конспект для навчального заняття з дизайну одягу і аксесуарів майбутніх вчителів технологій;
- 7) дослідити профільну педагогічну літературу;
- 8) дослідити літературні та інші джерела інформації з дизайну одягу та аксесуарів;
- 9) ознайомитись із методичними рекомендаціями навчання студентів з дизайну одягу і аксесуарів.

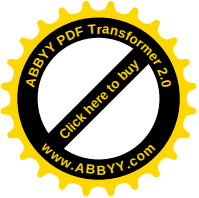
Значення виховної та навчальної роботи учителя для формування особистості школярів важко переоцінити. У сучасному суспільстві важливо усвідомити, що у школі немає важливих і другорядних навчальних дисциплін. В тому числі навчальна дисципліна «Технології» має забезпечувати всебічний

розвиток школярів і формувати у них уявлення про робітничі і творчі професії, про актуальність тих чи інших видів діяльності. Тому професійна підготовка майбутніх учителів технологій має бути на високому рівні.

Актуальність обраної теми полягає в тому, що реформування системи освіти в Україні потребує нових підходів та застосування нових сучасних методів навчання учнів шкіл, а відповідно і майбутніх учителів. Майбутній учитель технологій відкриває перед дітьми широкий і невідомий світ виробничих і творчих видів діяльності, що в подальшому може відобразитись на бажанні дитини обрати для себе навчання за тим чи іншим фахом. Дизайн одягу і аксесуарів на сьогоднішній день є цікавим і перспективним видом діяльності. Дизайнери одягу в сучасному світі досить затребувані, тому знайомлячи дітей із дизайном одягу та аксесуарів важливо показати їм усі грані цього заняття, пояснити особливості роботи майбутніх дизайнерів одягу і аксесуарів, дати змогу відчувати себе дизайнером та пояснити, які уміння і навички важливі для майбутніх дизайнерів, допомогти сформувати дітям у ході навчання практичні уміння, які в подальшому знадобляться для навчання за обраним фахом. Тому учитель технологій сам має володіти знаннями та певними уміннями в області дизайну одягу і аксесуарів. Саме тому важливо, щоб майбутні учителі технологій отримували якісну освіту і в стінах вищого навчального закладу вони здобули теоретичні знання та практичні навички з дизайну одягу та аксесуарів. Важливим у цьому процесі є підбір таких методик, а разом з ними і засобів навчання, які були максимально ефективними для формування необхідних професійних умінь і навичок майбутніх учителів технологій у напрямку дизайну одягу і аксесуарів.

Виконуючи, зазначені завдання, було опрацьовано значний об'єм різних джерел інформації. Розглядаючи питання методів навчання використовувались праці М. М. Фіцули, А. М. Алексюка та В. І. Бондара, в працях яких добре розкриті загальні питання дидактики, розглянуто методики та окремі методи, які застосовуються для навчання учнів та студентів, розкрито різновиди методів навчання, а також засоби навчання, які доцільно використовувати в тих чи інших методах.

«Порадник методиста» В. В. Волкової було використано для більш детального розгляду окремих методик. Також для дослідження актуальних методик було використано посібник Н. С. Журавської, в якому розкрито теоретичні засади використання різноманітних методик для професійного навчання.

У статті В. К. Буряка розкрито умови і принципи активізації навчальної діяльності у вищій і загальноосвітній школі, тобто важливі питання, які мають розглядатись поряд із методиками навчання задля отримання найкращих результатів.

Роботи В.В. Григораша, В. Аванесова, О. М. Кириченко були використані для формування можливостей застосування різноманітних методик при плануванні майбутнього заняття із студентами.

Розглянуто Державну національну програму «Освіта», яка дає уявлення про необхідність формування особливих професійних навичок у майбутніх педагогів.

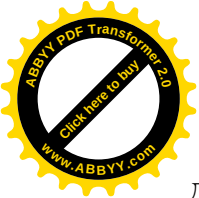
Розглядаючи дизайн одягу і аксесуарів, як окремий вид творчої і практичної діяльності було розглянуто загальні уявлення про таке явище як дизайн, його значення та місце у сучасному світі, перспективи та можливість розвитку дизайнерського мистецтва у подальшому. Зокрема, досліджено це питання у працях М. Л. Яковенко, Н. В. Воронова, Е. А. Поляха та Л. М. Холмянського.

Окремі питання естетичного змісту дизайну та дизайнерської діяльності розкрито у початковому посібнику Колеснікова.

Формуючи уявлення про професію дизайнера одягу та аксесуарів було використано матеріали із сайту dyzainer.com.

Виконуючи дану роботу, було розглянуто питання професійної компетентності майбутніх учителів технологій в області дизайну одягу і аксесуарів. В цьому напрямку було використано монографію Н. В. Якси, в якій досить широко розкрито питання необхідності і методики підготовки компетентних викладачів технологій.

С. В. Коновець у своїй праці розкриває питання оптимізації професійної діяльності викладачів образотворчого мистецтва вищих навчальних закладів,

деякі засади яких доцільно перенести і на діяльність учителів технологій, адже в певних напрямках професійна діяльність перших і других перетинається і навіть інколи дублюється.

Методику формування і контролю професійної компетентності добре розкрито у авторефераті до дисертації О. О. Смірної.

Також було використано матеріали з автореферату дисертації Ю. А. Мохіревої та А. И. Ахулкової і роботу Ю. О. Туранова для кращого формування уявлень про компетентність майбутнього учителя технологій з дизайну одягу і аксесуарів.

Попередньо розглянувши методи, що в цілому використовуються для навчання майбутніх учителів технологій, далі було розглянуто сучасний підхід до підбору методів навчання майбутніх педагогів з напрямку «Технології» саме за напрямком навчання дизайну одягу та аксесуарів.

В працях Т. В. Філатьєва, В. П. Титаренко, Л. Ф. Ейвас привертається увага до навчання майбутніх спеціалістів із застосуванням сучасних методів навчання.

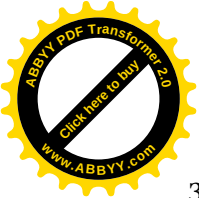
Розглядаючи сучасний підхід до вибору методик, було використано і праці А. И. Кулешової, Ю. М. Бундина, А. Г. Черноштан, В. В. Бербец.

Необхідність використання новітніх інформаційних технологій в системі освіти висвітлено у роботі Е. С. Полата.

Як результат теоретичної частини – розробка навчального заняття із майбутніми учителями технологій. Для розробки плану-конспекту заняття було взято методичні рекомендації Н. В. Білець.

Виходячи зі згаданих методичних рекомендацій було розроблено теоретичну частину заняття. При її написанні розглядались питання відповідно до обраної теми навчального заняття. Було обрано проведення практичного заняття за темою : «Виготовлення колекції видів одягу».

Зокрема, розглянуто наступні питання: 1) класифікацію швейних виробів; 2) поняття колекції одягу і її види; 3) поняття моделювання одягу; 4) поняття конструювання одягу. Як наслідок другу половину заняття, після отримання певних теоретичних знань, вирішено провести у вигляді виконання практичного

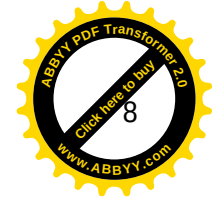
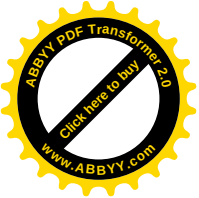
завдання для закріплення теоретичних знань, а також формування естетичних уподобань і творчих здібностей студентів.

Розробляючи теоретичну частину заняття використовувались такі роботи: підручник «Історія будинків моди» Д. Ю. Єрмилової, підручник з дизайну костюму Л. А. Сафіної, «Моделювання і художнє оздоблення одягу» Є. І. Рачинської, «Композицію костюму» Ф. М. Пармона, в яких розглянуто основні засади дизайну одягу і його оздоблення, розкрито елементарні і базисні поняття про одяг, про його класифікацію за різними ознаками. Класифікацію видів одягу було зведено в окрему таблицю.

Також у згадуваних працях широко розкриваються такі поняття як колекція одягу і її види та особливість кожного виду колекції. Було розкрито поняття моделювання та конструювання одягу, зокрема, розглянуто різні підходи до визначення фундаментальних понять.

У роботі Черемних розглядаються особливості конструювання одягу і різні підходи до цього процесу.

Для більшої наочності теоретичного матеріалу було підібрано ілюстраційний матеріал із різних електронних джерел.

РОЗДІЛ 1

МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ МЕТОДІВ

1.1. Поняття «методики навчання»

Методика навчання навчального предмета, згідно педагогічного словника, є галуззю педагогічної науки, що є частковою теорією навчання або частковою дидактикою [15].

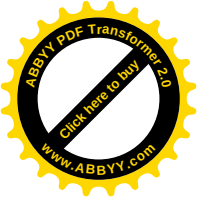
Ця галузь науки виконує наступні завдання:

- 1) на підставі вивчення явищ навчання даного навчального предмета розкривати між ними закономірні зв'язки;
- 2) на підставі пізнаних закономірностей встановлювати нормативні вимоги до навчальної діяльності учителя (викладання) та пізнавальної діяльності учнів (учіння) [14].

Зміст методики навчання навчальної дисципліни включає в себе [9]:

- 1) встановлення пізнавального та ідейно-виховного значення даного навчального предмета та його місця в системі освіти;
- 2) визначення задач навчання даного предмета та його змісту;
- 3) вироблення методів, методичних засобів та організаційних форм, які відповідають завданням та змісту навчання, маючи на увазі роботу вчителя (викладання) та роботу учнів (учіння). У зв'язку з цим дослідження в галузі методики навчання навчального предмета спрямовується на з'ясування того, як залежно від тієї чи іншої діяльності вчителя відбувається освітня діяльність учня та який її результат [15].

Методом навчання називають спосіб впорядкованої взаємопов'язаної діяльності викладачів і учнів, спрямованої на вирішення завдань освіти, виховання і розвитку в процесі навчання [32].

У дидактиці використовують також поняття «прийом навчання». Прийомам навчання – це деталь методу, тобто часткове поняття по відношенню до загального поняття «методу» [15].

Методи навчання прийнято розрізняти за двома напрямками: метод навчання як інструмент діяльності вчителя для виконання навчальної функції – викладання; а також метод навчання як спосіб пізнавальної діяльності учнів з оволодіння знаннями, уміннями та навичками – учіння. Загальні методи навчання є багатовимірним педагогічним явищем, що містить у собі низку аспектів: гносеологічний (відповідність закономірностям пізнання); логіко-змістовий (використання методів навчання відповідно до законів мислення і змісту навчального матеріалу); психологічний (урахування психологічних механізмів пізнання); педагогічний (досягнення навчальної мети) [32]/

Методи навчання є тим посередником між учителем і учнями, що об'єднує їх в одну систему і взаємопов'язує спільними діями, спрямованими на виконання освітньої, розвивальної, виховної і контрольної функцій. У методів навчання виділяють внутрішній і зовнішній боки. Логічно обумовлену структуру методів навчання можна відобразити, за А.М. Алексюком, такою схемою, що зображена на рисунку 1.1 [2].

Існують численні підходи до класифікації методів навчання. Зокрема, найпоширенішими є такі [5]:

а) за джерелами передачі і характером сприйняття інформації: словесні, наочні і практичні;

б) за основними дидактичними завданнями, які ці методи вирішують на конкретному етапі навчання: методи оволодіння знаннями, методи формування умінь і навичок, методи застосування одержаних знань, методи творчої діяльності, методи закріплення, методи перевірки знань, умінь і навичок;

в) за характером пізнавальної діяльності учнів із засвоєння змісту освіти: пояснювально-ілюстративні методи, репродуктивні методи, частково-пошукові методи, дослідницькі методи.

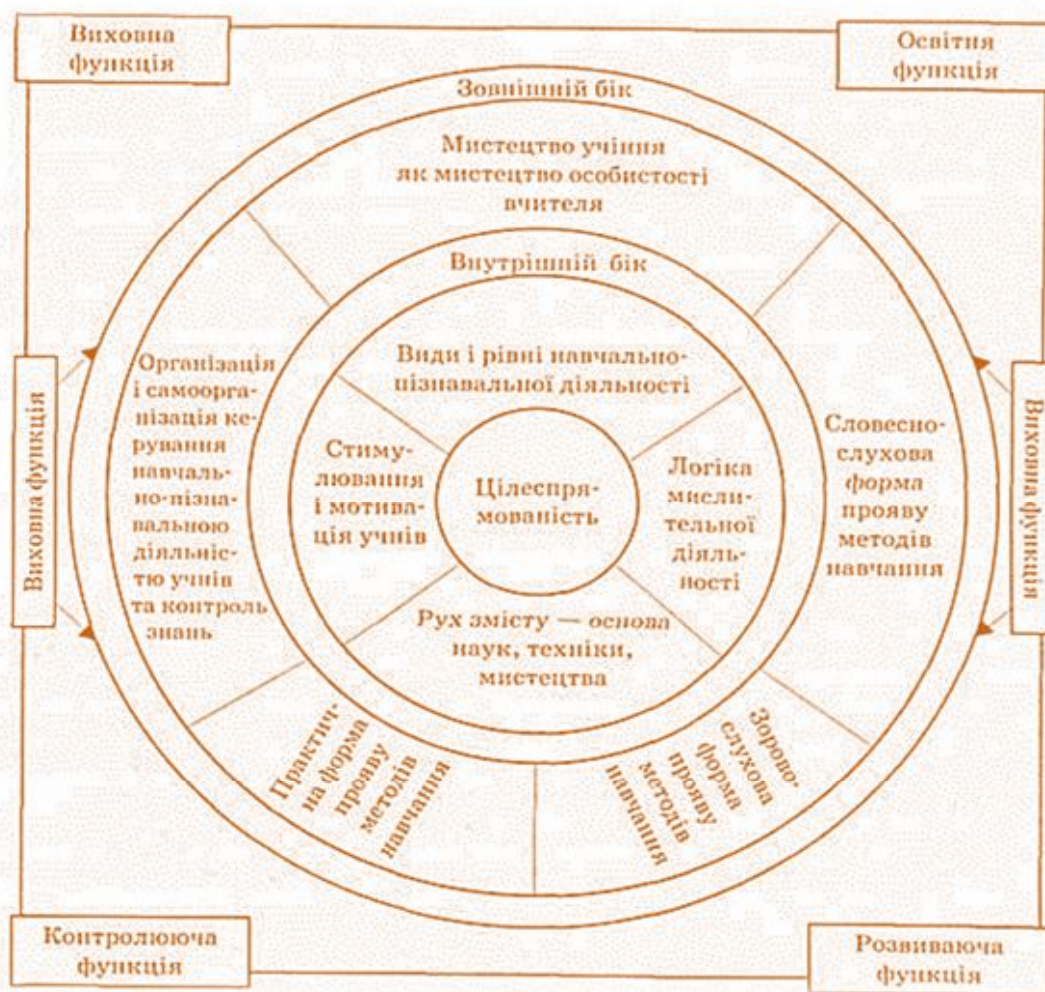

Рисунок 1.1 – Структура методів навчання

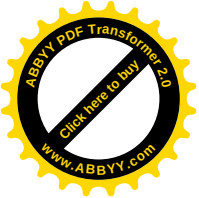
При цілісному підході методи навчання поділяють на три групи [6]:

- а) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- б) методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- в) методи контролю і самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності.

Перша група методів – методи організації навчально-пізнавальної діяльності – це сукупність методів, які спеціально спрямовані на передачу і засвоєння учнями знань, умінь і навичок. До цієї групи належать наступні методи [32]:

1. Словесні методи навчання:

- 1) розповідь (художня розповідь, науково-популярна розповідь, розповідь-опис);

2) пояснення;

3) лекція (вступна лекція, тематична лекція, заключна лекція, інформаційна, проблемна лекція, лекція-візуалізація, лекція вдвох);

4) бесіда (вступна, повідомлююча, бесіда-повторення, контрольна, репродуктивна, евристична, катехізисна);

5) дискусія, диспут;

6) метод драматизації;

7) робота з книгою.

2. Практичні методи навчання:

1) вправи (підготовчі, вступні, пробні, тренувальні, творчі, контрольні);

2) лабораторні роботи;

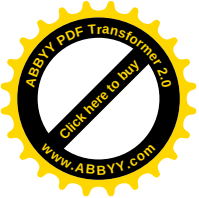
3) практичні роботи (в тому числі графічні);

4) дослідні роботи.

Усі ці методи тісно переплітаються між собою і найчастіше на занятті зустрічаються комплексно.

Наприклад, при індуктивному методі навчання викладаються факти, демонструються досліди, наочні посібники, організовується виконання вправ, поступово підводять учнів до узагальнень, визначення, понять, формулювання законів і т.д. При дедуктивному методі навчання спочатку повідомляється загальне положення, формула, закон, а потім поступово починають виводити часткові випадки, більш конкретні завдання. Репродуктивні методи навчання передбачають активне сприймання і запам'ятовування навчального матеріалу, який повідомляється учителем та отримується із інших джерел інформації. Проблемно-пошукові методи навчання передбачають підвищену активність учнів у процесі навчання і використовують словесні, наочні і практичні методи [1, 32].

Друга група – методи стимулювання – методи, які спеціально спрямовані на формування позитивних мотивів учіння, стимулюють пізнавальну активність, одночасно сприяють збагаченню тих, кого навчають, навчальною інформацією. Ці методи виокремлюють у дві наступні групи [8, 21]:

1. Методи пізнавальних інтересів учнів: формування пізнавального інтересу (використовуються прийоми, які викликають позитивні емоції – образність, цікавість, здивування, моральні переживання); стимулююча роль навчального матеріалу (створення ситуації новизни, актуальності, зв'язку матеріалу з життям); використання пізнавальних ігор; аналіз життєвих ситуацій; створення ситуації успіху в навчанні.

2. Методи стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні: пояснення учням суспільної та особистої значущості учіння: пред'явлення вимог, дотримання яких означає виконання ними свого обов'язку; заохочення їх до сумлінного виконання своїх обов'язків; оперативний контроль за виконанням вимог і в необхідних випадках вказівка на недоліки, зауваження з тим, щоб викликати більш відповідальне ставлення до навчання.

Третя група методів – методи контролю – це сукупність методів, які дають можливість перевірити рівень засвоєння учнями знань, сформованості вмінь і навичок [32].

До цієї групи методів належать [21]:

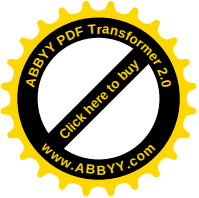
1. Методи усного контролю (усне опитування – індивідуальне, фронтальне та ушільнене).

2. Методи письмового контролю (письмові контрольні роботи, твори, перекази, диктанти, письмові заліки та ін.).

До цієї групи методів належать такі: тестова перевірка знань (тести розумової обдарованості і тести навчальної успішності); графічна перевірка знань учнів; програмоване опитування учнів; іспити (усний і письмовий); самоконтроль і самооцінка [32].

1.2. Методи, які використовуються для навчання майбутніх учителів технологій

Важливими методами у навчанні майбутніх вчителів технологій є словесні методи.

Розповідь – послідовне розкриття змісту нового матеріалу. Цей метод займає значне місце у навчанні майбутніх вчителів, адже окрім самого процесу вивчення матеріалу студентами, виконує місію наслідування і оволодіння методами викладання, які будуть використовувати майбутні учителі в своїй професійній діяльності [5].

Розрізняють розповіді [32]:

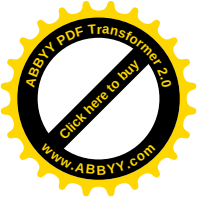
- 1) художні розповіді, які у своїй основі становлять образний переказ фактів;
- 2) науково-популярні розповіді, які засновані на аналізі фактичного матеріалу, тобто матеріал, що викладається, пов'язаний із теоретичним матеріалом, з абстрактними поняттями;
- 3) розповідь-опис, яка дає послідовний виклад ознак, особливостей предметів і явищ навколишньої дійсності.

Наступним важливим методом навчання для майбутніх вчителів технологій є пояснення. Цей метод є словесним тлумаченням понять, явищ, принципів дій приладів, наочних посібників, слів, термінів [14].

Неможливо уявити сучасного навчання спеціалістів без звичного і поширеного такого методу навчання, як лекція. Лекцією називають усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною будовою. Важливо, аби на лекції студенти були зосередженими і уважними. Зосередження уваги на лекціях досягають різними методами: її незвичайний початок, залучення слухачів і перетворення їх на учасників подій, цікаві приклади, проблемний виклад матеріалу, наочність і технічні засоби навчання, риторичні запитання, підвищення голосу, паузи тощо [32].

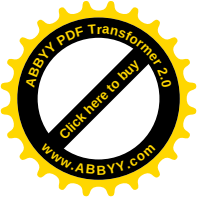
Для навчання майбутніх учителів застосовують різні за своїм дидактичним призначенням лекції [5, 14, 32]:

- 1) вступна лекція, яка виконує завдання дати загальне уявлення про завдання і зміст навчальної дисципліни, розкрити її структуру і логіку, взаємозв'язок з іншими дисциплінами, викликати в студентів інтерес до навчального предмета;
- 2) тематична лекція, яка повністю присвячена окремій темі курсу;

- 3) оглядова лекція, яка читається перед іспитами;
- 4) заключна лекція, в якій підбиваються підсумки вивченого матеріалу, виділяючи ключові питання і зосереджуючи увагу на практичному значенні здобутих знань для подальшого навчання;
- 5) інформаційна лекція, яка є найпоширенішим різновидом лекцій, функцією її є передавання студентам певного обсягу інформації з певної навчальної дисципліни шляхом послідовного розкриття наукових фактів, явищ, процесів (при цьому студенти є простими споживачами готової навчальної інформації);
- 6) проблемна лекція, яка передбачає засвоєння нової інформації шляхом її «відкриття»; тут головним завданням лектора є створення проблемної ситуації, спонукаючи студентів до пошуку вирішення проблеми, крок за кроком підводячи їх до наміченої мети, таким чином у студентів розвиваються теоретичне мислення та пізнавальний інтерес до предмета, що вивчається, і до майбутньої професії;
- 7) лекція-візуалізація передбачає перетворення усної інформації у візуальну форму (викладач використовує такі демонстраційні матеріали і форми наочності, які не тільки доповнюють словесну інформацію, але й самі стають змістовним повідомленням, при цьому важливим є візуальна логіка, ритм викладання матеріалу, його дозування, стиль спілкування із студентами);
- 8) лекція вдвох, яка передбачає проблемний виклад навчального матеріалу у діалозі двох викладачів, що моделює реальні ситуації обговорення теоретичних і практичних питань двома викладачами суміжних навчальних дисциплін (це є відносно новий вид лекцій для вітчизняної педагогічної практики, проте його успішність доведено практичним застосуванням у сучасних вищих навчальних закладах).

Широко застосовується у навчальних закладах і такий метод навчання як бесіда, який безумовно має використовуватись і у навчанні майбутніх педагогів технологій. Бесіда є питально-відповідальним методом навчання, це своєрідний діалог між викладачем і студентами. Для навчання майбутніх учителів доцільно використовувати такі види бесід як методу навчання [5, 14, 32]:

1) вступна бесіда, яка проводиться із студентами як підготовка їх до практичної діяльності чи до вивчення нового матеріалу;

2) повідомлююча бесіда, яка базується в основному на спостереженнях, що організовуються викладачем на занятті за допомогою наочних посібників, записів на дошці, таблиць, малюнків, а також на матеріалі текстів документів тощо;

3) бесіда-повторення, яка використовується для закріплення навчального матеріалу;

4) контрольна бесіда, функцією якої є перевірка засвоєних знань.

Відштовхуючись від характеру діяльності студентів на занятті у процесі бесіди, можна виділити три її основних напрямки [32]:

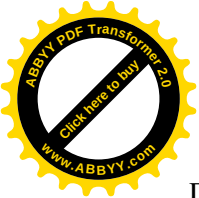
1) репродуктивна бесіда, яка спрямована на відтворення раніше засвоєного матеріалу;

2) евристична бесіда, під час якої викладач має поставити влучне запитання, яке ю скерувало студентів на формування нових понять, висновків, правил, використовуючи наявні знання, спостереження;

3) катехізисна бесіда, яка направлена на відтворення відповідей, які вимагають тренування пам'яті,

Важливим під час бесіди є запитання, які задає викладач. Слід зупинитись на вимогах до цих запитань. Найважливішими з цих вимог є: питання мають бути короткі і точні; мають задаватись в логічній послідовності; мають пробуджувати думку студента, розвивати його інтелектуальний рівень; кількість запитань повинна бути оптимальною. Важливо задіяти в бесіді якомога більшу кількість студентів, здійснювати диференційований підхід до них [14, 32].

Близькими до бесіди і не менш результативними є такі методи навчання як дискусія і диспут. Диспутом в педагогічній науці прийнято називати суперечку на наукову або суспільно важливу тему. Дискусією називають суперечку чи обговорення будь-якого питання. Ці методи навчання ґрунтуються на обміні думками між студентами, і викладачами, учить студентів мислити самостійно, розвиває уміння практичного аналізу і старанної аргументації висунутих

положень, поваги до думки інших. Виділяють такі види дискусії, що застосовуються у педагогіці [14]:

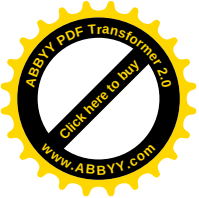
- 1) дискусія, що здійснюється під час спільного вирішення проблеми навчальною групою чи окремою групою студентів;
- 2) дискусія, спрямована на формування переконань молоді;
- 3) дискусія, метою якої є обговорення наукових положень, даних, що вимагають безпосередньої підготовки учнів за джерелами більш широкими, ніж матеріали підручників.

Важливим методом у навчанні для студентів є робота з книгою. Варто зазначити наступні методики роботи студентів із книгою під час вивчення нових тем [32]:

- 1) попереднє ознайомлення в підручнику з темою майбутнього заняття. Метою ознайомлення є відновлення в пам'яті студентів раніше засвоєних знань, на які буде спиратись вивчення нового матеріалу або введення студентів в те коло питань, які будуть вивчатися на уроці;
- 2) самостійне вивчення за підручником окремих питань програми;
- 3) виконання різних завдань учителя: складання простих і розгорнутих планів, відбір і виписування з підручника прикладів, складання порівняльних характеристик різноманітних явищ чи предметів, вивчення структури різноманітних процесів та ін.;
- 4) читання науково-популярної і професійної літератури, хрестоматій, документів, стандартів і положень;
- 5) підготовка повідомлень, рефератів, доповідей з різноманітних питань, що вивчаються, вдома і на занятті.

Окремо слід згадати про методики роботи із книгою під час закріплення отриманих знань [14, 15]:

- 1) читання і складання простих і розгорнутих планів з окремих тем;
- 2) читання підручника і підготовка відповідей за планом викладання нового матеріалу викладачем;
- 3) підготовка відповідей і виступів за спеціальним завданням викладача;

4) виконання практичних завдань і вправ за підручником чи навчальним посібником.

Під час узагальнюючого повторення пройденого матеріалу актуальні наступні методики роботи з підручником [14, 32]:

- 1) повторення важливих частин і розділів підручника;
- 2) конспектування узагальнюючих розділів;
- 3) підготовка відповідей за основними питаннями пройденого матеріалу;
- 4) складання порівняльних характеристик, схем, таблиць та ін..;
- 5) підготовка доповідей, есе, рефератів.

Формування студентами прийомів пізнавальної діяльності у роботі з підручником визначається наступними етапами: акумулювання (накопичення практичного досвіду роботи оволодіння прийомами); діагностика (констатування наявного рівня); мотивація; застосування на практиці; узагальнення і перенесення у нові умови [14].

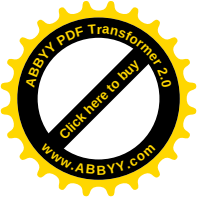
Досить рідко у навчанні майбутніх учителів технологій використовується такий словесний метод як метод драматизації, проте певне часткове його застосування необхідне для стимулювання розвитку творчих здібностей, уяви, активності і самовідданості майбутніх учителів. [14, 15, 32].

Велике значення для навчання і формування професійних навичок майбутніх учителів мають наочні методи навчання [14].

Актуальним є метод ілюстрування, який передбачає ілюстрування статичної наочності, плакатів, карт, зарисовок на дошці, картин та ін.

Досить часто застосовують метод демонстрування, який покликаний продемонструвати приклади, досліди, технічні установки, різні препарати і матеріали, обладнання.

Використовуючи ці методи, варто забезпечити всебічний огляд об'єкта, чітко виділити головне, детально продумати пояснення; залучити самих студентів до знаходження потрібної інформації.

Самостійне вивчення і засвоєння матеріалу є важливою віхою формування особистості майбутнього учителя, тому метод самостійного спостереження доцільно застосовувати для учіння майбутніх фахівців[5].

Наочні методи відіграють важливу роль у здобутті професійних навичок і умінь майбутніми учителями, оскільки дають змогу ознайомитись із предметами майбутньої професійної діяльності, виявити їхні особливості і загальні риси [19].

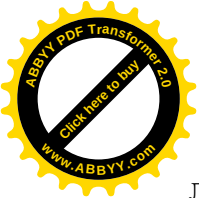
Оскільки професійна діяльність майбутніх педагогів, які навчатимуть дітей дисципліні «Технології», більшою мірою пов'язана із практичною діяльністю з різними матеріалами і обладнанням, то практичні методи навчання грають важливу роль для навчання і професійного зростання студентів, що навчаються за цією спеціальністю [32]

Зокрема, практичні роботи як метод навчання дають змогу перенести теоретичні знання студентів у практичну площину і тим самим сприяють не лише формуванню практичних навичок, але й кращому засвоєнню пройденого теоретичного матеріалу. Проведення практичних робіт передбачає наступні етапи:

- пояснення викладача (теоретичне осмислення роботи);
- показ (інструктаж);
- проба (2-3 студенти виконують роботу, решта спостерігає) - виконання роботи (кожен студент виконує роботу самостійно) - контроль (роботи студентів приймають і оцінюють) [19]

Лабораторні роботи – вивчення у шкільних умовах явищ природи за допомогою спеціального обладнання. Цінність лабораторних робіт полягає у тому, що вони сприяють зв'язку теорії з практикою, озброюють студентів одним із методів дослідження в природних умовах, формують навички використання приладів, вчать обробляти результати вимірювань і робити правильні наукові висновки і пропозиції. Організаційно такі роботи проводять у формі фронтальних занять або індивідуально [32].

До початку лабораторної роботи викладач інструктує студентів, формулюючи її мету, знайомлячи їх з обладнанням, пояснюючи, в якій послідовності і як виконувати роботу, вести записи і оформляти результати. Для

лабораторних робіт складають картки-інструкції, з якими студенти можуть ознайомитись індивідуально. Вчитель стежить за виконанням роботи кожним й у разі потреби дає консультацію. Під час виконання лабораторної роботи необхідно дотримуватися правил техніки безпеки. Завершується лабораторна робота усним або письмовим звітом кожного студента [19].

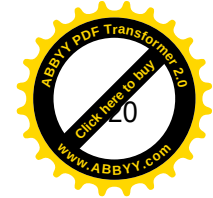
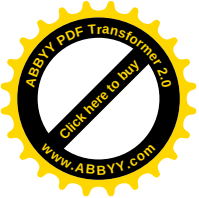
З-поміж практичних методів навчання майбутніх учителів технологій особливе місце займає метод проектів. Під методом проекту розуміють метод пошуку, таку організацію навчання, за якої студенти набувають знань у процесі планування та виконання практичних завдань – проектів, що дає змогу тісно поєднувати теорію з практикою і закріплювати отримані теоретичні знання та набуті спеціальних професійних навичок і умінь [19,32].

До переваг проектних технологій як методу навчання учителів технологій слід віднести такі [19]:

- 1) одночасне поєднання індивідуальної та колективної діяльності;
- 2) можливість самореалізації, робота в команді;
- 3) реалізація вікових потреб у самостійній і практичній діяльності;
- 4) оцінювання результатів, їх суспільна значущість;
- 5) можливість бачити результати своєї діяльності;
- 6) можливість застосування в процесі роботи над проектом сучасних технологій викладачам і студентам;
- 7) використання сучасних інформаційних технологій;
- 8) використання різноманітних форм взаємодії, в тому числі інтерактивних, дозволяє практично реалізовувати педагогіку співробітництва;
- 9) глобалізація освітнього процесу, налаштування на конкретний результат;
- 10) можливість реальної міжпредметної інтеграції;
- 11) нові можливості для неформального контролю за рівнем досягнень студентів та ін.

Для навчання майбутніх учителів технологій застосовуються такі різновиди методу проектів [19]:

- 1) за напрямками діяльності – дослідницькі, інформаційні, прикладні;

- 2) за кількістю учасників – індивідуальні, парні, групові;
- 3) за тривалістю – короткочасні, середньо тривалі, довгострокові;
- 4) за формами проведення – екскурсії, експедиції, дебати, "круглі столи", семінари, конференції, фестивалі, тренінги, аудіо- та відео проекти.

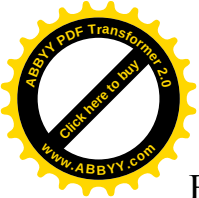
Метод проектів може застосовуватись під час урочної, позаурочної та позакласної роботи. Проекти знаходяться у безпосередньому зв'язку з навчальними програмами з базових дисциплін, розширюють та доповнюють їх. У проектних технологіях використовуються можливості телекомунікації, традиційне поєднання урочної та позаурочної освітньої роботи, класно-урочної системи та проектно-пошукових технологій, системи краєзнавчо-пошукової роботи. Ці фактори сприяють пробудженню творчої особистості, виявленню обдарованих і найбільш до навчання здібних студентів [6].

Активне впровадження сучасних методів навчання, особливо дослідницьких, потребує, щоб сучасний викладач був творчою особистістю, втілював у собі риси кваліфікованого фахівця і досвідченого педагога, здатного творити і діяти у сучасному інформаційному суспільстві [32, 39].

1.3. Засоби навчання які використовуються для навчання майбутніх учителів технологій

Процес навчання буде успішним за умови не лише правильно підібраних методів навчання навчальної дисципліни, але при правильно підібраних засобах навчання, тобто матеріальних і технічних умов дидактичного процесу. Засоби навчання слід розглядати в контексті допоміжних матеріально-технічних засобів вищої школи з їх специфічними дидактичними функціями [2].

Найпоширенішим і найбільш дієвим засобом навчання є слово викладача. За його допомогою педагог організовує засвоєння знань студентами, формування в них практичних умінь і навичок, які властиві майбутній професійній діяльності. Викладаючи новий матеріал, він спонукає студентів до роздумів над ним.

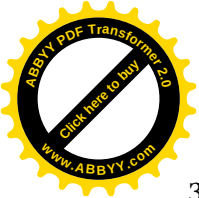

Важливим засобом навчання є підручники, які допомагають студентам у відновленні, повторенні та закріпленні знань, здобутих на уроці, виконанні домашнього завдання, повторенні пройденого матеріалу [32].

Для плідності процесу навчання застосовуються й інші засоби навчання, які виконують різноманітні функції: заміняють викладача як джерело знань (кінофільми, магнітофон, навчальні пристрої та ін.); конкретизують, уточнюють, поглиблюють відомості, які повідомляє викладач (картини, карти, таблиці та інший наочний матеріал); є прямими об'єктами вивчення, дослідження (машини, прилади, хімічні речовини, предмети живої природи); опосередковують зв'язок студентів із виробництвом, коли безпосереднє їх вивчення неможливе або утруднене (препарати, моделі, колекції, предмети художньо-прикладного мистецтва тощо); сприяють студентам в оволодінні професійними вміннями та навичками (прилади, інструменти та ін.); є символічними (знаковими) засобами (схеми, графіки, діаграми тощо) [14, 32].

Поширеним засобом навчання є спеціальні технічні засоби навчання (ТЗН). До них належать: дидактична техніка (кіно- і діaproектори, телевізори, відеоманітофони, електрофони), аудіовізуальні засоби, екранні посібники статичної проєкції (діафільми, діапозитиви, транспаранти, дидактичні матеріали для проєкції), окремі посібники динамічної проєкції (кінофільми, кіно фрагменти та ін.), фонопосібники (грамо- і манітофонні записи), відеозаписи, радіо- і телепередачі. Сучасна аудіо-, відео-, та комп'ютерна техніка дає змогу самостійно створювати навчальні фільми [1, 8].

При комплексному використанні аудіовізуальних засобів навчання на заняттях потрібно враховувати пізнавальні закономірності навчальної діяльності студентів, їх підготовленість до сприймання і засвоєння навчального змісту за допомогою цих засобів; забезпечувати органічне поєднання їх з розповіддю викладача, іншими засобами навчання. Необхідно ретельно продумати поєднання слова вчителя з ТЗН, можливості використання різних методичних прийомів: пояснення, установка на сприймання перед демонструванням (простеженням) окремих елементів чи комплексу загалом, бесіда за їх змістом; пояснення (бесіда)

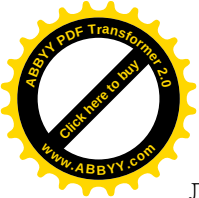
за змістом аудіовізуальних засобів; демонстрування (прослуховування) окремих частин, фрагментів або кадрів, що чергується з розповіддю (поясненням); демонстрування (прослуховування), що супроводжується поясненням (синхронним коментуванням) [2].

Готуючи заняття з використанням ТЗН слід: детально проаналізувати зміст і мету заняття, зміст і логіку вивчення навчального матеріалу; визначити обсяг і особливості знань, які повинні засвоїти студенти (уявлення, факти, закони, гіпотези), необхідність демонстрування предмета, явища або їх зображення; відібрати і проаналізувати аудіовізуальні та інші дидактичні засоби, встановити їх відповідність змістові та меті навчального заняття, можливе дидактичне призначення як окремих посібників, так і комплексу загалом; встановити, на якому попередньому пізнавальному досвіді здійснюватиметься вивчення кожного питання теми; визначити методи і прийоми забезпечення активної пізнавальної діяльності студентів, міцного засвоєння ними знань, набуття умінь і навичок. Викладачі часто вдаються до поєднання аудіовізуальних засобів [21].

Спеціалісти, що займаються безпосередньо вивченням проблем засобів і методів навчання, пропонують такий порядок розроблення комплексу ТЗН [21]:

- 1) вибір теми заняття;
- 2) визначення засобів навчання, які необхідні для вивчення даної теми;
- 3) створення навчальних посібників, яких бракує;
- 4) визначення дидактичних функцій, ролі й місця кожного навчального посібника при вивченні теми;
- 5) з'ясування характеру можливої роботи студентів з кожним посібником;
- 6) визначення можливого способу викладу навчального матеріалу на кожному етапі вивчення теми;
- 7) монтаж засобів навчання відповідно до плану заняття з урахуванням сили емоційного впливу на студентів.

Кабінетна система навчання сприяє ефективному використанню засобів навчання, що передбачає проведення занять з усіх предметів, а також позаурочних занять у навчальних кабінетах, обладнаних посібниками,

літературою, дидактичними матеріалами, технічними засобами. Вона сприяє швидкому «проникненню» студентів у предмет, що вивчається, створює кращі можливості для використання наочності, ТЗН та умови для цікавої організації позаурочної роботи з предмета і виховної роботи зі студентами поза заняттями [2, 5, 32].

Використання комп'ютерної техніки, яке спричинило розвиток нових інформаційних технологій, підвищує ефективність використання технічних засобів навчання в сучасному дидактичному процесі. Успішне використання комп'ютера в навчально-виховному процесі залежить від програмного забезпечення. Програми, які використовують у закладах освіти, прийнято поділяти на [32]:

1) навчальні програми, які спрямовують навчання залежно від наявного рівня знань та індивідуальних здібностей учнів, а також сприяють засвоєнню нової інформації;

2) діагностичні (тестові) програми, призначення яких полягає у діагностуванні, перевірці й оцінюванні знань, умінь, навичок і здібностей студентів;

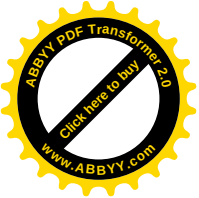
3) тренувальні програми, які розраховані на повторення і закріплення пройденого матеріалу;

4) імітаційні програми, що представляють певний аспект реальності за допомогою певної кількості параметрів для вивчення його основних структурних, функціональних характеристик;

5) моделюючі програми, які відображають основні елементи і типи функцій, моделюють певну реальність;

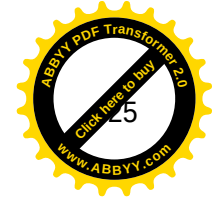
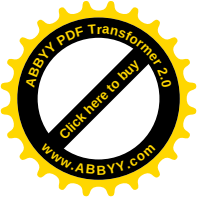
6) програми типу «мікросвіт», які дещо подібні до імітаційно-моделюючих, однак вони не відображають реальність, а забезпечують створення віртуального навчального середовища;

7) програми бази даних, які є своєрідними сховищами інформації з різних галузей знань, у яких за допомогою запитів на пошук знаходять необхідні відомості;

8) інструментальні програми засобів, які забезпечують виконання конкретних операцій, наприклад оброблення текстів, складання таблиць, редагування графічної інформації.

Але педагоги повинні враховувати, що робота з комп'ютером швидко стомлює студентів, може погано впливати на зір або навіть спричинювати розлад нервової системи. Комп'ютеризоване навчання не розвиває здатності учнів чітко і образно висловлювати свої думки; істотно обмежує можливості усного мовлення; формуючи логіку мислення, шкодить збагаченню емоційної сфери. Надмірне застосування автоматизованого навчання сприяє швидкому формуванню егоїстичних нахилів людини, загострює індивідуалізм, сповільнює виховання колективізму, взаємодопомоги. Інтерес студентів до програми з обмеженою інформативністю швидко згасає, так як діалог з машиною синтаксично збіднений, студент нерідко відчуває, що комп'ютер розумніший за нього, що в свою чергу стає причиною стійкого негативізму до машини. В той же час заняття з комп'ютером сприяє розвитку інтелектуального, духовного та морального потенціалу учнів, виховує уміння планувати й раціонально організовувати трудові операції, окреслювати цілі діяльності, формує акуратність, точність і обов'язковість [1].

РОЗДІЛ 2

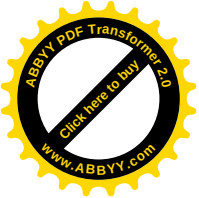
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ДИЗАЙНУ ОДЯГУ ТА АКСЕСУАРІВ ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

2.1. Дизайн одягу і аксесуарів як вид творчої діяльності

В сучасному культурному просторі дизайн як соціокультурне явище є новітнім феноменом. Умови розвитку соціального, економічного та технічного рівня, на межі XIX-XX ст. сприяють появі виду діяльності, що задовольняє іманентну потребу особистості в естетизації навколишнього простору, що згодом виокремлюється у нову професію, яка одержала назву «дизайн», або «художнє конструювання». Першими дизайнерами були художники, метою яких стало свідоме художнє формоутворення предметного середовища, про що говорить і сама назва професії. [7, 17].

Формування гармонійного предметного середовища, що найбільш повно задовольняє матеріальні та духовні потреби людини, спонукає до необхідності усвідомлення дизайну як естетичного виразника культури, є кінцевою метою дизайну як важливого соціально-культурного явища. Тому звертання до суспільної діяльності, що пов'язана з перетворенням дійсності за законами краси, є нагальною потребою сучасної естетики, а саме тих її прикладних властивостей, що уособлюються в дизайні, швидкість та динамізм розвитку якого прискорюється в унісон з розвитком суспільства [17].

Виходячи з умов історичного становлення сучасного дизайну, його теоретичною базою вважається технічна естетика – наукова дисципліна, яка комплексно вивчає соціальні, естетичні, функціональні, ергономічні і технічні аспекти формування предметно-просторового середовища, а сам дизайн охоплює весь шлях становлення новітніх культурних форм (лише за умови надання їм естетичних властивостей), та спрямований на гуманізацію предметно-просторового середовища людини [25].

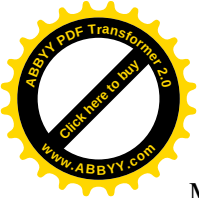

На початку свого зародження дизайнерська діяльність як специфічний вид діяльності була розрахована на масовий попит, але існуюча розмаїтість соціальних груп та індивідів зі своїми смаками, різними, нерідко полярними естетичними уподобаннями в одязі, меблях, житлі, предметах побуту тощо така, що не може бути задоволена хоч і значними за кількістю, але однотипними за формою продуктами промислового виробництва. Тому з огляду на розмаїття естетичних уподобань суспільства в цілому та окремих його представників виникла необхідність розширення дизайнерської діяльності. «Індивідуальна» дизайнерська діяльність, яка має два аспекти: дизайнерська діяльність, що розрахована на певні естетичні смаки окремих людей, та така, що враховує естетичні смаки певних соціальних груп, що мають споріднені естетичні смаки стає більш затребуваною, незважаючи на її «масовізацію», коли певні естетичні норми виробляються колективом дизайнерів. Зазначимо, що сучасний дизайн є не тільки масовим, але змушений бути максимально індивідуалізованим. Є. Полях вважає, що у сфері дизайну є актуальним гасло «Не один дизайн для всіх, а розмаїття дизайну для багатьох» [10].

Дизайн одягу – це один з напрямків творчої діяльності, метою якої є проектування комфортного, функціонально оправданого, естетично цілісного одягу, як одного з елементів предметного середовища, який відповідає відповідним матеріальним та духовним вимогам споживача [36].

Професія дизайнера одягу (модельєра) користується великим попитом у наш час. Досягти успіху в цій галузі сьогодні нелегко. Щоб стати успішним дизайнером одягу, необхідні глибокі теоретичні та практичні знання із багатьох дисциплін таких як (рисунок, живопис, кольорознавство, проектування, одягу, конструювання, технологія, матеріалознавство), велика практика, працьовитість, а також талант, величезне бажання та неабияке терпіння. Творчий процес художньої розробки нового зразка промислового виробу називають художнім конструюванням. Це – важлива складова проектування майбутнього виробу [36].

Художнє конструювання одягу – це обов'язково колективний процес, в якому тісно співпрацюють ряд фахівців – дизайнер, конструктор,

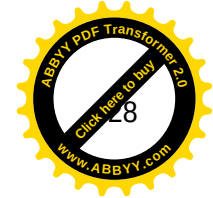
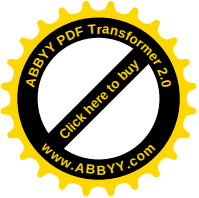

мистецтвознавець, гігієніст, економіст та інші. Найважливішим завданням художнього конструювання є створення естетично досконалого виробу, яке точно виконує свою функцію. Художня досконалість виробу визначається його формою, кольором, видом обробки та низкою інших ознак [36].

Дизайнера одягу у сучасному суспільстві часто називають. Слід зазначити, що ця професія є не тільки популярною, але й престижною і відкриває перед тим, хто її обрав, великі можливості для самореалізації та реалізації своїх творчих умінь. Чого лише варті імена таких всесвітньо відомих дизайнерів як-от Джоржіо Армани, дизайнерський дует Доменіко Дольче і Стефано Габбана, Коко Шанель, Ів сен Лоран. Ця професія не лише не втрачає своєї популярності і актуальності, але й зростає попит на фахівців в галузі дизайну одягу. Адже сучасна людина за допомогою одягу проявляє себе і хоче, аби її костюм підходив до її фігури, приховував недоліки і підкреслював достоїнства, щоб був індивідуальним і неповторним. Тому важливі нові свіжі ідеї, погляди, силуети, які можуть дати світу нові молоді дизайнери [41].

Обов'язки і функції дизайнера одягу і аксесуарів залежать від місця роботи і сфери, в якій він працює. Але є певні спільні для всіх дизайнерів ступені виконання своєї роботи. Слід зазначити такі спільні ступені (стадії) роботи дизайнерів одягу різних рівнів: 1) вивчити попит, потреби клієнта; 2) розробка концепції та ідеї майбутнього виробу, аксесуара (вона спирається на модні тенденції); 3) виконання ескізу, креслення макета; 4) попередній ескіз обговорюється з клієнтом, у разі необхідності вносяться корективи; 5) виготовлення виробу. Успішність роботи дизайнера залежить від його працьовитості, цілеспрямованості, освітньо-кваліфікаційного рівня, творчості натури, досвіду та спеціальних професійних якостей [41].

Професійний і успішний дизайнер, яким би талановитим він не був на сьогоднішній день не може обійтись без отримання професійної освіти. Адже у дизайні одягу та аксесуарів є певна необхідна база знань, що повинна стати фундаментом у вибудовуванні майбутньої професійної діяльності, яка принесе успіх [46].

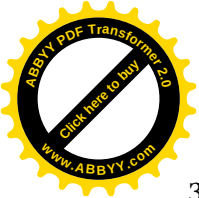
2.2. Професійна компетентність майбутнього учителя технологій із дизайну одягу та аксесуарів

Професійна підготовка майбутнього вчителя технологій на сьогоднішній день розглядається як складна поліфункціональна відкрита педагогічна система, спрямована на формування професійно важливих знань, умінь, навичок, особистісних якостей вчителя, здатного працювати в системі, що характеризується взаємодією різних культур, готового до професійної діяльності в межах полікультурного освітнього простору на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії, діалогу культур та індивідуальної моральної відповідальності в мультикультурному суспільстві. [39].

Система підготовки учителів, чия робота пов'язана з естетичною діяльністю, куди з упевненістю слід віднести професію учителя технологій, включає в себе такі важливі складові частини (за Коновцем) [18]:

- 1) особистісний складник, у тому числі культурологічний та творчий, що має на увазі розвиток майбутнього вчителя як посередника між освітою й професійним мистецтвом;
- 2) психолого-педагогічний і художньо-фаховий блок, що закладає основи базових професійних знань;
- 3) блок професійно-методичної майстерності, який спрямовується на формування вмінь з методики викладання образотворчого мистецтва, дизайну й декоративно-прикладного мистецтва.

Для майбутніх учителів технологій актуальними є положення арт-педагогіки, художньої педагогіки, психології дитячої творчості, теорії і практики роботи в закладах шкільної освіти. Усі ці «традиційні» та новітні напрями сьогодні широко застосовують різноманітні педагогічні технології. Для досягнення цілей професійної підготовки майбутнього учителя важливим є міжпредметна координація змісту, логіки й обсягу вивчення базових понять та ідей фахових дисциплін. У результаті такої роботи досягається запобігання

зайвого дублювання навчального матеріалу, у майбутніх учителів формуються загальні, синтезовані поняття та вміння, вони оволодівають інтегрованим підходом до вивчення та дослідження художньо-педагогічних явищ [23, 30].

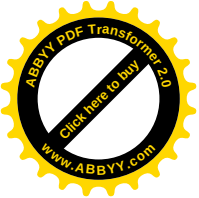
Художньо-педагогічна компетентність є інтегральним професійно-особистісним утворенням, яке сприяє успішному й творчому розв'язанню вчителем технологій навчально-виховних завдань його, що постають перед ним в процесі його професійної діяльності. Вона визначається цілісністю системи художньо-педагогічних, художньо-технічних, художньо-технологічних знань, умінь і навичок, мотивів і ціннісних смислів професійно-педагогічної діяльності та забезпечує готовність до її здійснення [20].

Доречно виокремити три групи критеріїв, які характеризують досліджувану компетентність[18, 20, 30, 37]:

1) мотиваційний, який визначає наявність в учителів ДПМ усвідомлення історичної та соціокультурної цінності декоративно-прикладного мистецтва, емоційно-емпатійних реакцій на твори декоративно-прикладного мистецтва, готовність до встановлення художньо-комунікативних зв'язків з учнями на підґрунті мистецької діяльності, потреби в розширенні знань і умінь, художніх технік і технологій;

2)когнітивний як розуміння декоративно-прикладного мистецтва як складової національної культури, знання теорії та історії, історії художніх осередків національної та світової культури, здатність до інтерпретації семантичних смислів творів художнього та декоративно-прикладного мистецтва, знання технік і технологій, матеріалів і способів їх обробки, особливостей дитячої художньої творчості та способів її організації;

3)операційно-технологічний, що включає в себе володіння основними виконавськими техніками декоративно-прикладного мистецтва, способами організації дитячої творчості, головними прийомами декоративної роботи, здатність до оволодіння його новими прийомами і техніками, здатність до вирішення професійно-педагогічних проблем.

За яскравістю прояву відповідних до критеріїв показників можуть бути виокремлені три рівня сформованості художньо-педагогічної компетентності вчителів технологій – репродуктивний, реконструктивний і творчий.

Для діагностування за мотиваційним критерієм доцільно використати анкетне опитування (додаток А); за когнітивним – тестову роботу на виявлення рівня знань із ДПМ та рівень розвитку педагогічних здібностей студентів; за операційно-технологічним – експертне оцінювання робіт студентів [11].

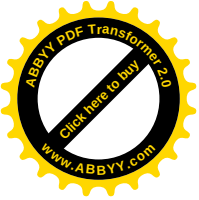
А. Кулешова характеризує структурні і функціональні компоненти професійної компетентності дизайнера одягу і аксесуарів [33]:

1) когнітивно-діяльнісного (розуміння провідної ролі та значення категорії «комунікативність», уміння користуватися нею під час дизайну одягу; уміння співвідносити образотворчу частину тексту з графічною; володіння методами створення фірмового стилю; навички переносу своєї творчості на цифрову, програмну і технологічну основи поліграфічних технологій; уявлення про принципи правової охорони об'єктів дизайну);

2) мотиваційно-ціннісного (проектна настанова: на станова на пізнання, критику, перетворення, творчість у сфері естетичного; на розвиток своїх професійно значущих якостей; комбінація екстринсивних (зовнішніх) та інтринсивних (внутрішніх, процесуальних) мотивів за умови домінуючої процесуально-змістовної мотивації; проектно-професійна ідеологія дизайнера; установка на проектування тексту-повідомлення і візуального середовища; уявлення про себе як про майбутнього дизайнера);

3) індивідуально-особистісного (образне мислення, що формує морфологію дизайнерського об'єкта; специфіка уяви й креативності; особливі співвідношення поєднання образного й понятійного компонентів).

Таким чином, професійна компетентність характеризується єдністю, цілісністю, динамічністю структурних і функціональних компонентів. Звертаючись до компонентів професійної компетентності майбутніх дизайнерів одягу, цікавим є погляд Ю. Бундіної, яка пропонує три компоненти професійної компетентності дизайнера костюму, а саме [34]:

1) гносеологічний (передбачає адекватне сприйняття, осмислення природних і соціальних процесів світу й визначає систему знань майбутнього фахівця з дизайну, де зміст знань концентрується за такими напрямками: загальнотеоретичний базис, загально-художній базис, спеціальні технологічні й інженерно-технічні знання, організаційно-технічні знання

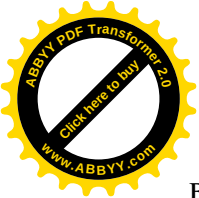
2) праксіологічний (включає сукупність професійних умінь, що поділяються на інформаційно-аналітичні, конструктивно-графічні, проєктивні, художньо-естетичні, інструментальні, організаційні);

3) аксіологічний (виражається в ціннісному ставленні до професії дизайнера та реалізується в здатності людини змінюватися залежно від ситуації, зі збереженням певного ядра, що включає цілісний світогляд і систему ціннісних орієнтацій).

Рівень прояву професійної компетентності варто визначати залежно від характеру розв'язання професійного завдання. Наприклад, А. Чорноштан визначає компетентність – як сукупність репродуктивного знання (знання-копії), алгоритмічної діяльності й конвергентного мислення, реконструктивну компетентність – як єдність практичного знання (знання-уміння), раціонального методу й педагогічної рефлексії, конструктивну компетентність (високий рівень) як сукупність актуально-дієвого фонду знань (знання-трансформації), гнучких умінь (технології) та вільного (дивергентного) мислення [26].

2.3. Сучасний підхід до вибору методик, що застосовуються при навчанні дизайну одягу та аксесуарів майбутніх учителів технологій

Останні дослідження в галузі педагогічної науки говорять про те, що формування професійної компетентності майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах необхідно здійснювати на засадах технологічного підходу, що передбачає вивчення фактів, явищ, законів, закономірностей у взаємозв'язку та

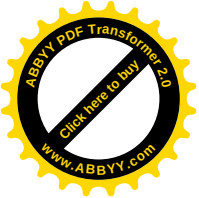
взаємодії. На заняттях у вищих навчальних закладах повинні використовуватись нові інформаційні та проектні технології [3].

Впровадження у процес трудового навчання учнів 5-11 класів (навчання технологій) проектно-технологічного підходу є яскравим прикладом технологізації сучасного освітнього процесу. Важливу роль в цьому процесі зіграв колектив науковців під керівництвом професора О. Коберника, які запропонували структуру творчих проектів учнів і визначили етапи їх виконання на уроках технічних і обслуговуючих видів праці. Подальший розвиток цей підхід знайшов у нових програмах трудового навчання школярів 5–9 класів (редакція 2010 р.) та у процесі навчання старшокласників технологій (рівень стандарту, академічний рівень, профільна підготовка) [3].

Навчання дисципліні «Технології», а раніше трудовому навчанню, вже впродовж декількох років здійснюється у процесі виконання школярами різних типів проектів, то при підготовці майбутніх учителів технологій метод проект використовується недостатньо. На заняттях із дисциплін, передбачених навчальними планами, на основі проектного підходу розв'язуються тільки окремі завдання.

У сучасній дидактиці як в Україні, так і в зарубіжних країнах нагромаджено достатній досвід проведення навчальних занять у ВНЗ за проектною технологією. При цьому часто рекомендують дотримуватися таких основних етапів проектування [24]:

- 1) визначення теми та цілей проекту;
- 2) планування роботи;
- 3) збирання необхідної інформації;
- 4) аналіз інформації та висунення гіпотез;
- 5) обговорення способів вирішення проблеми;
- 6) аналіз одержаних даних;
- 7) оформлення результатів;
- 8) захист та оцінювання проекту.

Варто нагадати, що існують й інші підходи до реалізації проектно-технології у вищих навчальних закладах. Наприклад, А. Ахулкова пропонує майбутнім педагогам виконувати проект, який складається зі вступу, двох розділів, висновків і додатків [31]:

1) у вступі студенти розкривають сутність навчальної дисципліни, її мету та завдання, місце у системі підготовки фахівців у навчальному закладі;

2) у першому розділі – обґрунтовують тему; розкривають структуру вивчення навчальної дисципліни, міжпредметні зв'язки та зв'язки між окремими темами курсу; формулюють мету; пропонують оптимальні шляхи вирішення завдань кожного етапу навчання. При цьому визначають інформаційне наповнення навчального матеріалу, особливості спільної діяльності учнів та вчителя, способи управління пізнавальною діяльністю учнів;

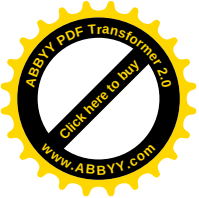
3) у другому розділі – пропонують розроблені структурно-логічні схеми організації вивчення теми, технологічні карти, які включають граф вивчення теми, специфікацію, матриці міжпредметних та внутрішньопредметних зв'язків, плани проведення навчальних занять різних типів;

4) у висновках – висвітлюють особливості реалізації навчального процесу;

5) у додатках – пропонують сукупність контрольних тестових завдань, згрупованих за варіантами для об'єктивної оцінки засвоєння змісту вибраної теми.

У статті «Реалізація компетентнісного підходу в процесі навчання майбутніх учителів проектування виробів» розглянуто інший приклад виконання студентами творчого проекту на заняттях методики трудового навчання. Проект розроблено з дотриманням прийнятої на уроках трудового навчання структури (організаційно-підготовчий, конструкторський, технологічний, заключний етапи). [28].

Туранов у статті «Формування професійної компетентності майбутніх учителів технологій на засадах проектно-технології» пропонує використовувати у процесі реалізації змісту навчальних програм дисциплін дещо спрощену структуру проектів. У якості основних етапів він виокремлює [28].

1. Етап організації та планування діяльності (вибір і усвідомлення тематики проекту, визначення кола завдань, які необхідно виконати, складання орієнтовного плану роботи, визначення основних джерел інформації, розподіл завдань між членами групи).

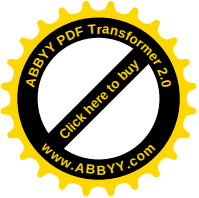
2. Етап теоретичного дослідження (визначення сутності проблеми, пошук інформації щодо можливих шляхів її вирішення, обґрунтування та вибір оптимальних варіантів виконання окремих завдань).

3. Етап практичної реалізації та дидактичного забезпечення (розробка календарно-тематичних та ін. планів, конспектів уроків різних типів, тестових батарей, пізнавальних карток для організації інтерактивної роботи та використання інших технологій навчання; виконання інструкційних і технологічних карт; розробка комп'ютерних презентацій тощо).

4. Заключний етап (підготовки звітів, захист проекту).

При цьому слід зазначити, що ця структура проектів є орієнтовною і недоречно пропонувати студентам строго визначену структуру, що дозволить їм проявити індивідуальні якості, творчий потенціал і самостійно визначити складові проекту. Недоречним є і виконання проектів з усіх тем навчальних дисциплін. У першу чергу, це пояснюється складністю інформаційного забезпечення майбутніх учителів під час проведення занять і недостатнім обсягом часу аудиторних занять для вирішення значної кількості питань. Із цих же причин навчальні проекти неможливо реалізувати лише на навчальних заняттях і значну частку завдань необхідно розв'язувати у позааудиторний час за рахунок годин для самостійної та індивідуальної роботи [35].

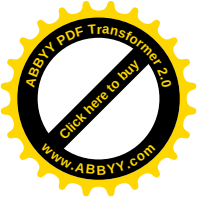
Оптимальними формами виконання проектів є індивідуальна чи парна, оскільки заняття з методики навчання технологій проводяться у підгрупах (лабораторно-практичні заняття) з відносно невеликою кількістю студентів. Такий підхід сприятиме їхній підготовці до організації процесу розробки проектів на уроках трудового навчання і технологій у загальноосвітній школі. Групова форма виконання проекту може використовуватися лише в окремих випадках [35].

Використання проектів як методу навчання майбутніх учителів технологій вимагає об'єктивного оцінювання, яке згідно вимог кредитно-трансферної системи навчання слід здійснювати за 100-бальною шкалою. А оскільки на сьогодні склалася дещо парадоксальна ситуація, й у вищих навчальних закладах України майбутній вчитель навіть із одного і того ж предмету виконує різну кількість практичних чи лабораторно-практичних робіт, проектів, то універсальну шкалу оцінювання запропонувати неможливо. Кожний викладач вимушений розробляти власну шкалу, яка б враховувала максимальну кількість балів, набрану під час поточного контролю (відповіді на заняттях, захисти лабораторно-практичних робіт тощо), виконання проектів та індивідуальних навчально-дослідницьких робіт, підсумкового контролю [26].

За виконання кожної лабораторно-практичної роботи та кожного проекту студент може «набрати» лише певну (заздалегідь визначену викладачем) кількість балів. Щоб узгодити її з оцінкою за 100-бальною шкалою, слід використати коректуючі коефіцієнти. Наприклад, якщо максимальна оцінка за виконання проекту складає 10 балів, то використовуємо коефіцієнт 0,1 [26].

Для оцінювання складових частин та проекту в цілому використовуємо загальноприйняті критерії: повнота розкриття змісту; логічна послідовність розкриття матеріалу; обґрунтованість використаних технологій, форм, методів, прийомів роботи; новизна розробки; творчий підхід; якість і естетичність виконання документів; посилення на використані джерела; грамотність (дотримання мовних норм); технічне оформлення роботи та відповідність стандартам. Завчасне ознайомлення студентів із критеріями оцінювання є обов'язковим і позитивно впливає на розвиток самостійності, самооцінки і самоконтролю, забезпечує прозорість і обґрунтованість оцінки [26].

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ З ДИЗАЙНУ ОДЯГУ І АКСЕСУАРІВ ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Використовуючи отримані знання та передовий досвід сучасних учителів технологій було розроблено план-конспект навчального заняття з дизайну одягу і аксесуарів для майбутніх учителів технологій.

За основу плану-конспекту взято методичні рекомендації старшого викладача трудового навчання Білець Н. В. [4]. Для навчального заняття було обрано тему «Виготовлення колекції одягу». Вивчення даної теми дає студентам базисні поняття курсу конструювання та моделювання одягу, що необхідно для засвоєння подальшого матеріалу з курсу дизайну одягу і аксесуарів. Як було попередньо зазначено важливу роль у формуванні професійних навичок майбутнього учителя технологій відіграють практичні заняття, які дозволяють закріпити теоретичні знання і набути нових практичних навичок, необхідних для подальшої професійної діяльності викладача, тому обрано саме метод практичної роботи.

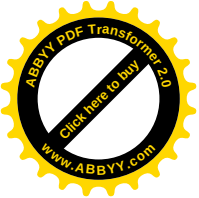
План-конспект навчального заняття для майбутніх учителів технологій

Тема заняття: Виготовлення колекції видів одягу.

Мета заняття: Вивчити класифікацію одягу, шляхом виготовлення колекції моделей одягу.

Завдання, які необхідно виконати на занятті:

- 1) ознайомити студентів із асортиментом, класифікацією та вимогами до одягу;
- 2) довести до студентів основні визначення і поняття з теми заняття;
- 3) навчити студентів розрізняти види одягу відповідно до класифікації;
- 4) сформувати у студентів уявлення про створення колекцій одягу;
- 5) ознайомити студентів з основними поняттями конструювання та моделювання одягу;
- 6) навчити студентів переносити теоретичні знання у практичну площину.

Методи навчання: розповідь-опис, практична робота, робота з книгою, метод ілюстрування, бесіда.

Засоби навчання, які використовуються для проведення заняття: слово викладача, підручник, демонстраційні таблиця «Класифікація одягу», зразки колекцій – фотоматеріал «Перспективна колекція з Міжнародного Тижня Моді 2017 року», «Авторська колекція Андре Тана весна-літо 2012», «Промислова дитяча колекція 2017-2018», «Колекція шкільного одягу для дівчат-підлітків», «Моделювання і реалізація проектів у житті», «Конструювання моделей одягу: а) розрахунково-графічним способом; б) за допомогою муляжа».

Обладнання та матеріали: папір білий, Ф-А4-4 аркуші, картон 10 аркушів Ф А-4, олівці прості, кольорові олівці, клей, ножиці, кольорові ілюстрації з журналів дизайну одягу, каталогів одягу.

Професійна спрямованість: отримані знання про класифікацію швейних виробів необхідні у повсякденному житті, для створення раціонального гардеробу, розробки і опису моделей – професійні завдання конструктора, модельєра, художника-модельєра одягу, необхідні для майбутнього учителя технологій.

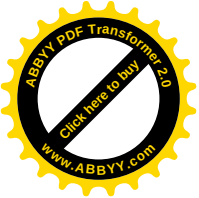
Навчальна література:

1. Ермилова Д. Ю. История домов моды: учеб. пособие для высш. учебн. заведений. / Дарья Юрьевна Ермилова. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 228 с.

2. Ермилова В. В. Моделирование и художественное оформление одежды: учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования/ В. В. Ермилова, Д. Ю. Ермилова – М.: Мастерство; Издательский центр «Академия»; Высшая школа, 2001. – 184 с.

3. Козлова Т. В. Основы теории проектирования костюма: учеб. для вузов / под ред. Козловой. – М.: Легпромбытиздат, 1988. – 352 с.: илл.

4. Пармон Ф. М. Композиция костюма: учебник для вузов / Ф. М. Пармон – М.: Легпромбытиздат, 1997. – 318 с., илл.

5. Рачинская Е. И., Сидоренко В. И. Моделирование и художественное оформление одежды / Серия «Учебники, учебные пособия». – Ростов-на-Дону.: Издательство «Феникс», 2002. – 608 с.

6. Сафина Л. А. Дизайн костюма / Л. А. Сафина, М. Тухбатуллина. – Ростов на Дону: «Феникс», 2006. – 390с.

7. Черемных А. И. Основы художественного конструирования женской одежды / А. И. Чемерых. – М.: «Легкая индустрия», 1977. – 359 с.

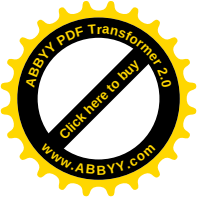
Навчальні питання і розподіл часу:

Вступ	5 хв.
1. Класифікація швейних виробів. Колекції одягу	20 хв.
2. Поняття моделювання та конструювання одягу	15 хв.
3. Виконання практичного завдання	30 хв.
Заклучна частина	10 хв.

Вступ

Людське суспільство не стоїть на місці, воно розвивається, змінюються його настрої, життєві потреби і вимоги до умов життя. Потреба людини в одязі є одною із базисних потреб людини, в той же час на сьогоднішній день одяг для людини став певною мірою чимось на кшталт фетишу. Одяг для сучасної людини, на відміну, від її прадавніх предків є не лише способом захистити своє тіло від несприятливих зовнішніх факторів, але й способом виразити своє «я», підкреслити свій стиль і статус, вирізнити себе із натовпу.

Одяг виник із появою першої людини і став важливою частиною матеріальної культури людства. Кожний новий історичний період відзначається і зміною одягу, зміною його форм, естетичних якостей, кольорових гам тощо. Одяг є своєрідним віддзеркаленням вимог суспільного устрою, зміни соціальних настроїв суспільства, розвитку техніки, економіки, а також національної культури, художніх смаків та традицій народів, особливостей побуту та природно-кліматичних умов окремих регіонів.

Сучасний одяг повинен відповідати таким вимогам, як різноманітність, індивідуальність, естетичність, якість матеріалів, що використовувались при його пошитті, зручність, теплорегуляційні функції,

Сьогодні ми з вами спробуємо розібратись із асортиментом, класифікацією та сучасними вимогами до одягу, познайомимось із процесами конструювання та моделювання одягу, а також спробуємо створити власну колекцію одягу.

1. Класифікація швейних виробів. Колекції одягу

Як вже зазначалось, одяг виник як засіб захисту від негативних зовнішніх впливів (сонце, вітер, низькі температури тощо). Одяг може бути виконаний з різних матеріалів рослинного, тваринного чи штучного походження. Попри свою головну функцію – функцію захисту тіла, одяг виконує й інші не менш важливі функції для людини, як то підтримання нормального, здорового стану організму та естетична функція (одяг для сучасної людини, безперечно, є прикрасою) [29].

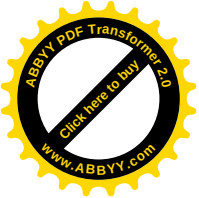
Сучасний одяг досить різноманітний і його класифікують за різними ознаками [29, 38]:

- 1) за призначенням;
- 2) за способом носіння;
- 3) за матеріалом, що використовується при пошитті;
- 4) за статевими і віковими відмінностями;
- 5) за сезоном;
- 6) за стильовим рішенням;
- 7) за способом виробництва;
- 8) видові найменування.

За умовами експлуатації кожен клас одягу ділиться на такі групи [29]:

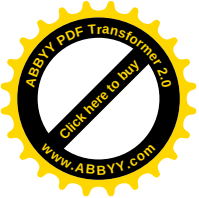
- 1) верхній одяг (пальто, куртка, шуба тощо);
- 2) легку плаття (блузка, сорочка, плаття);
- 3) білизна і швейна галантерея;
- 4) головні убори;
- 5) інші вироби (наприклад, спеціальне спорядження).

Класифікація одягу за різними ознаками наведена у таблиці 3.1.

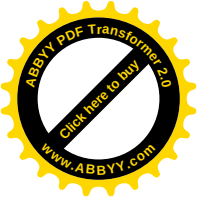
КЛАСИФІКАЦІЯ ОДЯГУ

Ознака, за якою класифікують одяг	Види одягу
Призначення	- побутовий одяг; - спортивний одяг; - спецодяг; - відомчі вироби; - національний одяг;
Спосіб носіння	- плечовий; - поясний; - комбінезон
Матеріал, з якого пошито одяг	- вовняні; - шкіряні; - шовкові; - бавовняні; - зі штучних тканин тощо
Статеві-вікова	- чоловічий - жіночий - дитячий (одяг для новонароджених (до 9 міс.), для ясельного віку (від 9 міс. до 3 років), молодшої шкільної групи (хлопчики – 7-12 років, дівчатка – 7-11,5 років), старшої шкільної групи (хлопчики – 12,5-15,5 років, дівчатка – 11,5-14,5 років), підліткової групи (хлопці – 15,5-18 років, дівчатка – 14,5-18 років)

Продовження таблиці 3.1

Ознака, за якою класифікують одяг	Види одягу
Сезон	- зимовий; - літній; - демісезонний; - позасезонний
Стильове рішення	- класичний; - діловий; - спортивний; - авангардний; - джинсовий; - фольклорний; - романтичний; - стиль «Мілітарі»; - стиль «Сафарі»; - стиль «Кантрі»; - гламурний та інші стилі
Спосіб виробництва	- масове виробництво; - індивідуальний пошив (єдиний унікальний виріб або напівфабрикат, який згодом уточнюється за індивідуальними розмірними ознаками)
Видові найменування	- плащ; - пальто; - сукня; - брюки тощо

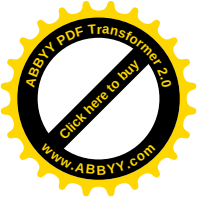
Моделі одягу, різного за призначенням, можуть об'єднуватись у серію єдністю авторської концепції, образу, матеріалів, кольорового рішення, формами, базовими конструкціями і стильовим рішенням, тоді вони утворюють цілісну одиницю, яка називається колекцією одягу [12, 29].

Варто відмітити, що колекція – це не серія однакових або майже однакових моделей. Моделі можуть бути досить різноманітними, проте вони мають спільну унікальне конструктивне або декоративно-естетичне рішення, простіше кажучи свою «родзинку». В кожній окремій моделі одягу ця «родзинка» може розкриватись і реалізовуватись по-своєму, по-новому. Колекція може складатися із досить різних елементів (ансамблі, комплекти, гарнітури, одиничні вироби, колекція доповнень) [12].

Перші колекції одягу датуються 1858 роком і пов'язують їх іменем Чарльза Фредеріка Ворта, який випустив на суд публіки сезонні колекції. Таким чином Ворт збільшив попит на свою продукцію, а також започаткував нову тенденцію в світі моди – випуск сезонних колекцій. Для того, щоб залучити більшу кількість клієнтів Фредеріку Ворту і його команді доводилось багато працювати і постійно розробляти нові стилі, силуети і конструкції одягу. З часом для членів Синдикату високої моди (Chambre Syndicale Fashion) стало звичною традицією випускати нові колекції двічі на рік [12].

З ХХ століття під впливом науково-технічного розвитку і змін у соціально-економічному житті суспільства відбувся перехід на промислову основу виготовлення одягу для масового споживача. З тих пір найбільш рентабельною формою розробки і виробництва предметів гардеробу стала і лишається по цей день розробка колекцій одягу. Колекції одягу розробляють як провідні дизайнери світового масштабу, так і промислові фахівці, що працюють у сфері легкої промисловості [12].

На сьогоднішній день існують різні підходи до визначення поняття «колекція одягу». Розглянемо деякі з них:

«Систематизовані збори ансамблів з предметів одягу, об'єднаних єдиним задумом і що представляють певний естетичний і функціональний інтерес», - так характеризує поняття «колекція» Л. А. Сафіна. [29].

За О. І. Рачинською «колекція є серією моделей різного призначення, що є цілісною системою, створеною на основі певної концепції» [27].

Ф. М. Пармона: «Колекція – це серія моделей певного або різного призначення, побудована на основі єдиного рішення, стилю, конструкції, базової форми, структури матеріалу» [22].

Т. В. Козлова розглядає колекцію як «серію моделей різного призначення, побудовану на основі єдиного образного і конструктивного рішення, стилю, конструкції, базової форми, матеріалів, фурнітури і т. д» [16].

Д. Ю. Єрмілова в своїх працях зазначає, що : «колекція – серія моделей різного призначення, об'єднаних єдністю авторської концепції, образу, вживаних в колекції матеріалів, колірного рішення, форми, базових конструкцій, стильового рішення» [13].

На думку сучасних фахівців у галузі дизайну одягу найповнішим є розуміння колекції як художньої системи формоутворення костюма, адже саме це поняття найбільшою мірою підкреслює сутність і функції колекції в дизайні одягу. У своїх роботах О. І. Чемерих саме за таким принципом розглядає колекцію одягу і подає складові, які визначають колекцію як художню систему формоутворення [38]:

1) загальні властивості системи (сюди слід віднести такі характеристики: кількість елементів системи має бути необхідною і достатньою для існування системи; властивість системи як цілого не зводяться до простої суми складових її елементів; кожен елемент, включений в систему, знаходить нові властивості; властивості цілого запозичують властивості елементів, і, навпаки, властивості елементів характеризуються рисами цілого; кожен елемент не розглядається окремо, як окрема одиниця, а виключно у складі системи);

2) наявність композиції, яка встановлює зв'язки між окремими частинами (елементами) художнього витвору і об'єднує їх у цілісну систему (окремий організм);

3) емоційна складова: костюм є відображенням певних естетичних ідеалів автора-дизайнера у мистецтві, тому він здатен викликати емоційну дію і приносити естетичне задоволення.

Залежно від концептуального змісту і призначення колекції прийнято поділяти на такі типи [12]:

- перспективні;
- промислові;
- авторські;
- спеціального призначення.

Перспективні колекції демонструють нові тенденції розвитку модних тенденцій в одязі та стилі нових сезонів [12].

На рис. 3.1 показано приклад перспективної колекції [42].

Рисунок 3.1 – Перспективна колекція з Міжнародного Тижня Моді 2017 року

Авторські колекції призначені продемонструвати авторську індивідуальну творчу концепцію дизайнера. Це можуть бути колекції високої моди і колекції класу «прет-а-порте», які демонструють визнані світові майстри світу моди [12].

На рисунку 3.2 зображено приклад авторської колекції [44].

Рисунок 3.2 – Авторська колекція Андре Тана весна-літо 2012

Промислові колекції (базові) розвивають і відпрацьовують перспективні тенденції, що попередньо демонструвались в колекціях класу «прет-а-порте». Цей вид колекцій є актуальним асортиментом моделей одягу, який призначений для масового виробництва [12].

На рисунку 3.3 зображено промислову колекцію [43].

Спеціальні колекції розробляються з урахуванням вимог, що висуваються конкретним замовником. Це колекції шкільної форми, муніципальної поліції, колекції одягу для працівників міського господарського муніципального господарства тощо [12].

На рисунку 3.4 представлено приклад спеціальної колекції одягу [45].

Рисунок 3.3 – Промислова дитяча колекція 2017-2018

Рисунок 3.4 – Колекція шкільного одягу для дівчат-підлітків

2. Поняття моделювання та конструювання одягу

Уміння моделювати і конструювати одяг – вершина мистецтва створення костюму в творчості професійного дизайнера одягу.

Моделюванням одягу називають вид декоративно-прикладного мистецтва, метою якого є створення моделей одягу. Дизайнер-художник, створюючи модель, працює над створенням зовнішнього вигляду людини, над створенням її образу, намагаючись приховати недоліки і підкреслити достоїнства фігури [27].

Моделювання одягу – це процес втілення ідеї автора. Створення моделі одягу передбачає такі етапи [13]:

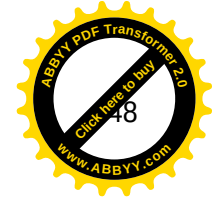
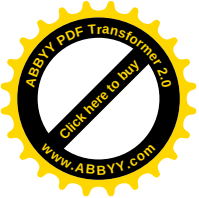
- 1) збір матеріалу для творчої роботи;
- 2) втілення задумів у ескізі;
- 3) опрацювання форми, побудова креслень;
- 4) створення моделі по матеріалам.

На рисунку 3.5 зображені приклади моделювання одягу та втілення моделі в життя [40].

Рисунок 3.5 – Моделювання і реалізація проектів у життя

Проектування моделі одягу становить композицію. Воно включає в себе такі етапи [16]:

- 1) виявлення асортименту одягу;
- 2) аналіз цих виробів з точки зору їх функціональності;
- 3) визначення перспективи одягу, образного асортименту;
- 4) розробка моделей із розрахунком перспективності його розвитку та естетичності напрямку, як то композиція форми чи колорит;
- 5) технічне рішення (конструкція, вибір обладнання, визначення технологічного циклу та виготовлення готового виробу).

Зупинимось на понятті «конструкція одягу». Конструкцією одягу називають сукупність частин і деталей, що виконуються із швейних матеріалів і з'єднуються між собою в єдине ціле, для якого встановлені заздалегідь розміри, властивості, форма [16].

Розробка моделі одягу або ескізу починається із визначення і пошуку композиції майбутньої моделі [22].

Композиція – це співвідношення окремих деталей (частин) художнього витвору. Сукупність основних частин одягу, що утворюють модель, є основою композиції. Структура композиції одягу включає в себе такі компоненти: форма одягу; його силует; конструктивні та декоративні лінії одягу; колір і окремі деталі одягу, що додають йому особливої привабливості, естетичності [22].

Для того, щоб втілити задум дизайнера в життя необхідно конструювати майбутній виріб. Конструювання – це складний процес, який включає в себе синтез художнього і творчого завдань. Конструювання – це розрахунок і креслення конструкції, розробка розрахунків і конструктивне моделювання. Конструювання включає в себе роботу із рухомою системою «людина-одяг», тому головною його задачею є отримання із плоского матеріалу просторові форми і навпаки переведення частин одягу на площину, тобто побудова розгортки деталей одягу [38].

Існують численні методи конструювання. Вони виникали в різні часи і змінювали одне одного, адже з плином часу змінювалась мода на моделі і фасони, змінювались потреби людини, змінювалась людська фігура і способи крою, з'являються нові тканини, які вимагають нових методів крою і роботи з ними.

На рисунку 3.6 показано приклади конструювання одягу за згаданими системами [40].

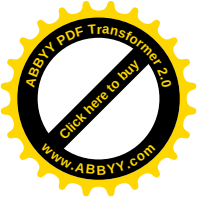

Рисунок 3.5 – Конструювання моделей одягу:
а) розрахунково-графічним способом; б) за допомогою муляжу

3. Виконання практичного завдання

Тепер, коли студенти мають уявлення про колекції одягу їм пропонують виконати практичне завдання.

Завдання: кожному студентові дається завдання «створити» колекцію одягу за обраним викладачем напрямком (колекція дитячого одягу для дітей молодшого шкільного віку; колекція жіночого весняного одягу весна-літо, колекція чоловічого спортивного одягу; колекція чоловічого одягу в стилі «Мілітарі»; колекція одягу в стилі «Кантрі»; колекція одягу осінь-зима для підлітків тощо).

Для виконання завдання студентам видаються журнали із зразками моделей одягу, каталоги одягу, окремі зображення моделей різноманітного одягу; папір білий, Ф-А4-4 аркуші, картон 10 аркушів Ф А-4, олівці прості, кольорові олівці, клей, ножиці. Студенти повинні вирізати різні моделі одягу і оформити їх у колекції. Завдання допоможе більшою мірою засвоїти теоретичний матеріал, а також проявити власну творчість і винахідливість, розкрити свій творчий потенціал.

Заключна частина

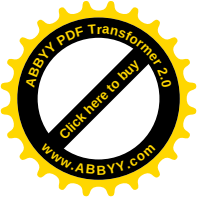
Підводяться загальні висновки за результатами проведеного заняття:

1. Рівень активності та характер роботи студентів щодо виконання практичного завдання.
2. Перевірка якості виконання поставленого завдання та оцінювання виконання завдання.

Викладач відповідає на запитання студентів.

Постановка завдань на самостійну роботу:

1. Вдома повторити теоретичну частину заняття, при необхідності законспектувати основні поняття, з'ясувати незрозумілі питання. Звернутись до навчальної літератури, яка була вказана на початку заняття.
2. Студентам, які з різних причин не встигли виконати завдання чи були відсутні на занятті виконати практичне завдання в години самостійної роботи й здати його на перевірку викладачеві.

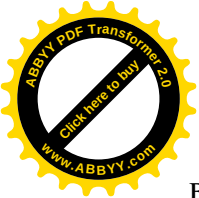
ВИСНОВКИ

В результаті проведених досліджень і вивчення літературних та електронних джерел інформації було зроблено наступні висновки:

Для навчання майбутніх учителів технологій доцільно використовувати різноманітні методи навчання: словесні, наочні та практичні. Значну увагу слід приділити саме практичним і лабораторним заняттям, адже вони дають змогу закріпити отримані теоретичні знання, а також здобути необхідні у подальшій професійній діяльності уміння і навички. Лише учитель, який сам володіє різноманітними техніками може навчити своїх учнів не лише теоретичним уявленням про той чи інший вид діяльності, але й навчити їх працювати з різними техніками, інструментами, дасть дітям поштовх до оволодіння тими чи іншими техніками дизайнерського мистецтва, які в подальшому із захоплення (хобі) можуть перерости у професійну діяльність.

Для навчання учителів технологій дизайну одягу і аксесуарів важливе використання найрізноманітніших засобів навчання. Звісно, слово викладача, як найстаріший засіб навчання, є дуже важливим для учіння майбутніх учителів технологій, але лише ним і підручниками не можна обмежуватись. Оскільки діяльність учителя в більшій мірі пов'язана із практикою, то в цьому випадку життєво необхідним є використання навчальних фільмів і презентацій, які демонструють особливості тих чи інших процесів у дизайні одягу, які розповідають про становлення дизайнера. Важливо використовувати у навчанні комп'ютер і сучасні програми, які дають змогу полегшити роботу дизайнера, в той же час вони допомагають спроектувати зовнішній вигляд майбутнього виробу, тим самим полегшити роботу і скоротити час на виконання роботи, отже підвищити коефіцієнт працездатності.

Дизайн одягу і аксесуарів на сьогоднішній день є не просто видом творчості, а досить прибутковим і перспективним видом діяльності. Тому підтримати і розвинути у талант в учнів до дизайнерського мистецтва, що в подальшому може сприяти професійному становленню його як дизайнера, дуже

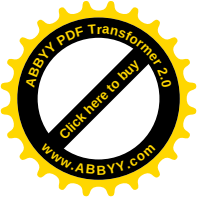

важливо. В той же час дизайн не стоїть на місці. З'являються нові техніки, напрямки, програми, деякими з них хоч на мінімальному рівні необхідно оволодіти майбутньому учителю технологій.

Від професійної компетентності майбутнього учителя залежить рівень засвоєння програмного матеріалу учнями із дизайну одягу та аксесуарів. Тому учителя технологій мають розвивати свій культурологічний та творчий рівень, аби в подальшому стати посередником між процесом навчання і професійним мистецтвом і навчати учнів перш за все власним прикладом. Майбутній учитель повинен мати міцні базові професійні знання. В той же час учитель технологій повинен мати високий рівень умінь і навичок з образотворчого мистецтва, дизайну і декоративно-прикладного мистецтва. Навіть отримавши добру освіту, учитель має весь час працювати над собою, розвиватись і слідкувати за новими тенденціями не лише в дидактиці, але й у світ моди та дизайну.

На сучасному етапі важливо в значній мірі використання технічних засобів навчання у навчанні дизайну одягу та аксесуарів майбутніх учителів технологій. Також не варто недооцінювати метод проектів у навчанні учителів.

Для розроблення навчального заняття з дизайну одягу та аксесуарів майбутніх учителів необхідно підбирати найбільш актуальні і доцільні методи і засоби навчання. Використання методів навчання має бути комплексним, таким, щоб підібрані методи доповнювали один одного. Також необхідно забезпечити навчальний процес необхідними засобами навчання і наочним матеріалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Активізація навчальної діяльності у вищій і загальноосвітній школі : зб. наук, тез (за підсумками роботи Міжнар. наук.-практ. конф. «Активізація навчальної діяльності у вищій і загальноосвітній школі», 27—28 вересня 2000 р.) / М-во освіти і науки України; Криворізький держ. пед. ун-т; ред. В.К. Буряк, Л.В. Кондрашова. — Кривий Ріг: [Б. в.], 2000. — 120 с.

2. Алексюк А.М. Загальні методи навчання в школі / А. М. Алексюк. - К.: Рад школа, 1981.

3. Бербец В. В. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: навч. посібник / Бербец В. В., Дубова Н. В., Коберник О. М. та ін.; за заг. ред. О. М. Коберника, В. К. Сидоренка. – Умань: СПД «Жовтий», 2008. – 216 с.

4. Білець Н. В. Методичний посібник / Н. В. Білець [ВКНЗ «Володимир-Волинський педагогічний коледж імені А. Ю. Кримського】. – Володимир-Волинський, 2009. – 38 с.

5. Бондар В.І. Дидактика : підруч. для студ. вищ. пед. навч. закл. / ВЛ. Бондар ; ред. Т.В. Ковтуненко. — К.: Либідь, 2005. — 264 с.

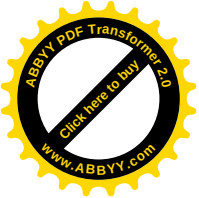
6. Волканова В.В. Порадник методиста. Типологічний словник уроків (вид, форма, методи та прийоми) / В.В. Волканова, Л.І. Муржа, Т.О. Мунтян / Управління школою, 2008. — № 8/9. — С. 2—27.

7. Воронов Н. В. Суть дизайна: учеб. изд. / Н. В. Воронов. – М.: Изд-во «Грантъ», 2002. – 24 с.

8. Григораш В. В. Азбука уроку: планування, методика, технологія проведення, аналіз: навч. вид. / гол. ред. В.В. Григораш. — Х.: Основа, 2006. — 144 с. — (Бібліотека журналу «Управління школою»).

9. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття»): заходи до її реалізації. – К.: Освіта, 1993. - №44-46. – с.224.

10. Дизайн як сучасна форма вираження естетичного початку в культурі / Яковенко М. Л. (Філософія: конспект лекцій: збірник праць) – Київ, 2012.- 750 с.

11. Ейвас Л. М. З досвіду підготовки вчителя декоративно-прикладного мистецтва в Україні: монографія / Лариса Феліксівна Ейвас. – Кривий Ріг : Видавець ФОП Чернявський Д. О., 2016. – 136 с.

12. Ермилова Д. Ю. История домов моды: учеб. пособие для высш. учебн. заведений. / Дарья Юрьевна Ермилова. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 228 с.

13. Ермилова В. В. Моделирование и художественное оформление одежды: учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования/ В. В. Ермилова, Д. Ю. Ермилова – М.: Мастерство; Издательский центр «Академия»; Высшая школа, 2001. – 184 с.

14. Журавська Н. С. Методологія і методика НОП / Н. С. Журавська. – Ніжин: Видавець ПП ЛисенкоМ. М., 2012. – 279 с.

15. Журавська Н. С. Теорія і методика професійного навчання / Н. С. Журавська. – Ніжин: Видавець ПП ЛисенкоМ. М., 2011. – 256 с.

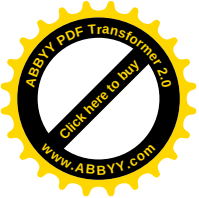
16. Козлова Т. В. Основы теории проектирования костюма: учеб. для вузов / под ред. Козловой. – М.: Легпромбытиздат, 1988. – 352 с.: илл.

17. Колесніков О. М. Естетика: навч. посібн. / М. П. Колесніков, О. В. Колеснікова, В. О. Лозовой та ін. – К. : Юрінком Інтер, 2005. - 208 с.

18. Коновець С. В. Естетичні та етичні засади оптимізації професійної діяльності викладачів образотворчого мистецтва вищих навчальних закладів : посібник / Світлана Володимирівна Коновець. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 148 с.

19. Методика и формирование творческих умений у будущих инженеров-педагогов швейного профиля: дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / Кириченко О. М.: Украинская инженерно-педагогическая академия. – Х., 2004. – 308 с.

20. Методика формування художньо-педагогічної компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва у процесі навчання декоративно-прикладного мистецтва : автореф. дис. к-та пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання образотворчого мистецтва» / О. О. Смірнова. – Київ, 2010. – 21 с.

21. Основи теорії педагогічних завдань / В. Аванесов [Відкритий урок]. – К., 2009. – № 6. – С. 22-26.

22. Пармон Ф. М. Композиция костюма: учебник для вузов / Ф. М. Пармон – М.: Легпромбытиздат, 1997. – 318 с., илл.

23. Підготовка майбутніх фахівців у галузі мистецтва до художньо-педагогічної діяльності в позашкільних навчальних закладах: автореф. дис. к-та пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Т. В. Філатьєва. – Луганськ, 2013. – 20 с.

24. Полат Е, С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учеб. пособ. для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров; под ред. Е. С. Полат. – М.: Академия, 2000. – 272 с.

25. Постмодернизм и дизайн: эклектика в дизайне / Е. А. Полях (Вестник Московского университета, сер. 7. Философия), 1998. – № 5. – С. 85-97.

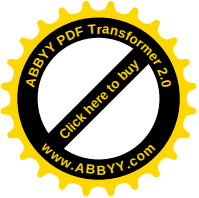
26. Професійна підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання на основі модульно-рейтингової технології навчання : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / А.Г. Черноштан. – Луганськ, 2002. – 33 с.

27. Рачинская Е. И., Сидоренко В. И. Моделирование и художественное оформление одежды / Серия «Учебники, учебные пособия». – Ростов-на-Дону.: Издательство «Феникс», 2002. – 608 с.

28. Реалізація компетентнісного підходу в процесі навчання майбутніх учителів проектування виробів / Туранов Ю. О., Дутка А. В. [Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: педагогіка]. – 2007. – № 2. – с. 9–14.

29. Сафина Л. А. Дизайн костюма / Л. А. Сафина, М. Тухбатуллина. – Ростов на Дону: «Феникс», 2006. – 390с.

30. Теорія і практика формування естетичної культури майбутніх учителів трудового навчання засобами українських народних промислів: дис. д-ра пед. наук : 13.00.02 / Титаренко Валентина Петрівна. – Полтава, 2010. – 509 с.

31. Технологии формирования профессиональной компетентности будущих преподавателей педагогического колледжа: дис. канд. пед. наук: 03.00.08 / Ахулкова Анастасия Ивановна. – Орел, 2004. – 197 с.

32. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів освіти / М. М. Фіцула – [3-тє вид., перероб. і доп]. – Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2005. – 232 с.

33. Формирование профессиональной компетентности графического дизайнера в вузе: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / А.И. Кулешова. – Тула, 2009. – 21 с.

34. Формирование профессиональной компетентности студентов-дизайнеров как аксиологическая проблема / Ю.М. Бундина (Вестн. Одес. гос. ун-та. – 2006. – Т. 1, № 6 (июнь)). – Одесса, 2006 – с. 92-97.

35. Формування професійної компетентності майбутніх учителів технологій на засадах проектної технології / Ю. О. Туранов [Наукові записки. Серія: Педагогіка]. – 2011. – № 3 – с. 242-247.

36. Холмянський Л. М., О. С. Дизайн: проб. навч. посіб./ Л. М. Холмянский, О. С. Щипанов – К.: Освіта, 2008. – 206 с.

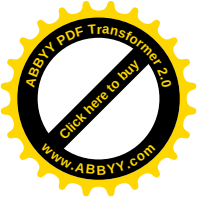
37. Художній розпис у змісті професійної підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва: автореф. дис. к-та. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Ю. А. Мохірева. – Київ, 2007. – 21 с.

38. Черемных А. И. Основы художественного конструирования женской одежды / А. И. Чемерых. – М.: «Легкая индустрия», 1977. – 359 с.

39. Якса Н. В. Професійна підготовка майбутніх вчителів: теорія і методика міжкультурної взаємодії в умовах Кримського регіону: монографія / Наталія Володимирівна Якса. – Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 568 с.

40. Дизайн. Художнє моделювання костюма: [Електронний ресурс]. Режим доступу: knutd.com.ua/admissions_main/obraty-profesiju/567/4863/

41. Дизайнер одягу. Опис професії. Хто такий дизайнер одягу. Опис: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dizainer.com/dizajner-odyagu-opis-profesiyi-hto-takij-dizajner-odyagu-opis/>.

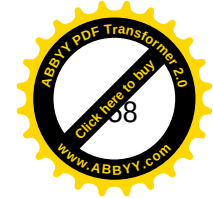
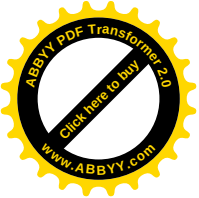
42. Довідник корисних порад: [Електронний ресурс]. Режим доступу: dovidkam.com/krasa/moda/modni-tendencii-v-odyazi-2017-zhinocha-cholovicha-datyacha-moda.html.

43. Модний одяг для дітей і підлітків: нові колекції дитячого одягу 2017-2018: [Електронний ресурс]. Режим доступу: maliatko.com/modniy-odyag-dlya-ditej-i-pidlitkiv-novi-kolektsiyi-dityachogo-odyagu-2017-2018/

44. Показ коллекции Andre Tan весна-лето 2012 в рамках Ukrainian Fashion Week: smart couture или чистый китч: [Електронний ресурс]. Режим доступу: bit.ua/2012/10/pokaz-kollektsyy-andre-tan-vesna-leto-2012-v-ramkah-ukrainian-fashion-week-smart-coutre-yly-hlupy-ykytch/.

45. Шкільна форма – стильно і модно: [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.shatsk-school1.edukit.volyn.ua/uchnyam/shkiljna_forma-ce_stiljno/.

46. Як стати дизайнером одягу і що для цього потрібно вміти: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dyzainer.com/yak-stati-dizajnerom-odyagu-i-shho-dlya-tsogo-potribno-vmiti/>.

ДОДАТКИ

Додаток А

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

№ з/п	Твердження	Ставлення		
		Зазвичай	Як правило	Іноді
1	Усвідомлюю історичну та соціокультурну цінність декоративно-прикладного мистецтва			
2	Емоційно реауюю на твори декоративно-прикладного мистецтва			
3	Відчуваю потребу в творенні декоративно-ужиткових виробів			
4	Хочу працювати вчителем технологій (декоративно-прикладного мистецтва)			
5	Маю потребу до встановлення комунікативних зв'язків з учнями при оцінці творів декоративно-прикладного мистецтва			
6	Хочу володіти різновидами технік декоративно-прикладного мистецтва			
7	Хочу дізнаватися про нові матеріали і способи їх обробки для виготовлення творів декоративно-прикладного мистецтва			
8	Хочу керувати дитячою творчістю в галузі декоративно-прикладного мистецтва			
9	Маю потребу до спілкування з колегами з метою професійного самовдосконалення як вчителя технологій (декоративно-прикладного мистецтва)			
10	Прагну вдосконалювати методики викладання декоративно-прикладного мистецтва для різних вікових груп учнів			